

ABSTRAKT

Archeobotanická data jsou často směs materiálu různého původu. Proces vzniku archeobotanických souborů se může často lišit. Je proto důležité porozumět struktuře těchto fosilních záznamů dříve, než jsou data použita na různé rekonstrukce a interpretace. Cílem mé diplomové práce je identifikovat tafonomické příčiny rozdílů mezi synantropními druhy z různých archeologických lokalit pomocí vlastností rostlin. Největší rozdíly mezi soubory druhů v archeobotanických situacích jsou dány způsobem zachování, tj. mezi **zuhelnatělými** a **nezuhelnatělými** makrozbytky. Práce je založena na datech z archeobotanické databáze. Zaměřila jsem se na období středověku, který je nejlépe reprezentativní z hlediska počtu druhů a počtu lokalit. Pomocí mnohorozměrných analýz jsem zkoumala strukturu archeobotanických dat a poté jsem vybrala relevantní soubor pro zkoumání rozdílů druhového složení mezi jednotlivými typy zachování. Výsledky jsem pak korelovala s vlastnostmi druhů. Zjistila jsem, že struktura archeobotanických dat je velmi heterogenní. V každém z obou typů zachování se nám dochovávají odlišné druhy. Tyto druhy jsou charakterizovány odlišným souborem vlastností. Zuhelnatěním se dochovávají především druhy, které jsou jednoleté, mají větší semena, a tedy větší terminal velocity. Ve zuhelnatělé podobě nacházíme především makrozbytky polních plevelů. V nezuhelnatělé podobě se dochovávají druhy, které mají vytrvalejší semennou banku. Jedná se o druhy, které rostou na stanovištích s nízkým stresem a menší mírou intenzity disturbance než skupina druhů se zuhelnatělými semeny. Velkou roli v dochování semen hraje jejich disperzní strategie. Pro interpretaci vlastností spojených s typem zachování je důležité znát způsob nakládání s rostlinným materiálem v minulosti, jelikož vliv člověka tuto skutečnost velmi ovlivňuje. Na příkladu lokality Nesvětice, kterou jsem sama zpracovala, jsem dále demonstrovala důležitost práce s archeobotanickými databázemi, protože při řešení širší otázky týkající se tehdejší společnosti a prostředí nám často nestačí data z jedné lokality.

Klíčová slova: rostlinné makrozbytky, archeobotanická databáze, analýza makrozbytků, synantropní druhy, vlastnosti rostlin